

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2023-258

13.4.2023

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Vilkår for gebyrileggelse – dispensasjon – forhold utenfor den ansvarliges kontroll?

Foretaket ble ilagt gebyr for perioden 26.7.22 til og med 17.8.22. Forsikringen gikk til opphør 25.7.22 på grunn av manglende betaling. Gebyrileggelsen ble påklaget av foretakets styreleder (heretter klager) 16.8.22 under henvisning til at foretaket aldri hadde mottatt noen fornyelse/faktura og derfor ikke hadde hatt noen oppfordring til å betale forsikringspremien. Trafikkforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen 22.11.22. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og fant ikke grunn til å gi dispensasjon. Etter nemndas syn var det ikke sannsynliggjort at klager ikke ble varslet om premiekravet fra forsikringsselskapet.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn.

Den 2.8.22 la forsikringsselskapet inn melding i TFFAuto, bransjens IT-system, om at forsikringen var gått til opphør den 25.7.22.

Trafikkforsikringsforeningen sendte den 2.8.22 SMS om at kjøretøyet fremsto uforsikret.

Klager ble deretter ilagt gebyr for uforsikret motorvogn den 3.8.22.

Klager fremmet klage mot gebyret den 16.8.22. Det fremgår av klagen at:

Vi stiller oss uforstående til dette da vi aldri har mottatt noen fornyelse/faktura, og derav heller ikke har hatt noen oppfordring til å betale forsikringspremien.

Inkassovarselet er feiladressert, det mottas ingen post på gateadressen X.

Begge krav bestrides.

Vennligst rydd opp i dette snarest, oversend faktura som PDF vedlegg, og påse at inkassovarsel og krav om gebyr for uforsikret kjøretøy annulleres.

Trafikkforsikringsforeningen svarte 23.8.22 at klager måtte kontakte forsikringsselskapet ettersom Trafikkforsikringsforeningen hentet opplysninger om uforsikrede kjøretøy i TFFAuto, som er bransjens IT-system for felles forsikringsinformasjon for motorvognere. Alle trafikkforsikringsselskaper i Norge bruker TFFAuto.

Klager svarte Trafikkforsikringsforeningen igjen 23.8.22 og ba Trafikkforsikringsforeningen kontakte forsikringsselskapet. Den 7.9.22 oversendte klager kjøpekontrakten. Klager viste til at det fremgikk av kjøpekontrakten hva som var den korrekte adressen. I tillegg viste klager til at det var selgende bilfirma som bestilte forsikring til bilen.

I forbindelse med klagesaken oversendte Trafikkforsikringsforeningen saken til forsikringsselskapet som svarte den 31.8.22 at:

[...] ble tegnet inn hos oss 24.06.19 og da ble X oppgitt som adresse. Det er også forretningsadresse hos Brønnøysundregistret.

Vi har hele tiden sendt dokumenter til samme adresse og forsikringen er alltid betalt i tide inntil i år. Vi fornyer polisen for perioden 24.06.22-23.06.23 og sender ut faktura 09.05.22. Betalingspåminnelse blir sendt 08.07.22 og inkassovarsel sendes 02.08.22.

Vi sender også SMS 29.06.22 og 27.07.22 – i tillegg til SMS 18.08.22 når innbetaling er mottatt.

Forsikringsselskapet vedla kopi av SMS-varsel, faktura, betalingspåminnelse og inkassovarsel.

Trafikkforsikringsforeningen avgjorde saken 22.11.22. Klager fikk ikke medhold, og saken ble derfor overført til Finansklagenemnda for ny vurdering.

Klager har på vegne av foretaket i det vesentlige anført at gebyret er feil ilagt. Foretaket mottok ikke faktura fordi fakturaen var feilsendt. Foretaket hadde derfor ingen oppfordring til å betale polisen. Da fakturaen omsider ble mottatt, ble polisen betalt uten opphold.

Klager har også vist til at postadressen til foretaket fremgår tydelig i foretaksregisteret.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og har vist til at gebyrkravet ikke har kommet i retur og anses derfor som mottatt. Trafikkforsikringsforeningen finner videre at bruddet på plikten til å tegne forsikring ikke kan anses unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll. Når det gjelder klagers anførsel om at forsikringsselskapet ikke har benyttet korrekt adresse, og at eier ikke er varslet om manglende betaling og opphør, er dette en sak klager må ta direkte med forsikringsselskapet eller eventuelt klage selskapet inn til Finansklagenemnda.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for dispensasjon.

Sekretariatets begrunnelse:

Vilkår for gebyrileggelsen

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

I denne saken opphørte forsikringen 25.7.22 og kjøretøyet fremsto derfor uforsikret fra og med 26.7.22, og gebyr for uforsikret kjøretøy begynte derfor å løpe. Det fremgår videre av TFFAuto at kjøretøyet igjen ble forsikret den 18.8.22 og gebyret sluttet å løpe.

Gebyret fremstår derfor korrekt ilagt.

Vilkår for dispensasjon (hel eller delvis reduksjon av gebyret)

Dersom vilkårene for å ilegge gebyr er oppfylt, kan det bli et spørsmål om det er grunnlag for likevel å ettergi eller redusere gebyret.

Hjemmelen for dispensasjon følger av bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9, hvor det fremgår at Trafikkforsikringsforeningen kan ettergi gebyret helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. Kontrollerbare forhold er forhold den ansvarlige har kunnet påvirke, se departementets uttalelser i Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll pkt. 15.10.

Departementet legger videre til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at det er den som påberoper seg dispensasjon som har bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den ansvarliges kontroll.

Det skal altså ganske mye til for å få ettergitt gebyret etter denne regelen.

I klagen har du på vegne av foretaket vist til at foretaket ikke mottok faktura og at faktura var feilsendt, foretaket hadde derfor ingen oppfordring til å betale polisen.

Ut fra anførselen din, kan det reises spørsmål om saken ligger utenfor hva som kan behandles i saken mot Trafikksforsikringsforeningen, og om spørsmålet om forsikringens opphør heller burde ha vært behandlet i en sak mellom foretaket og forsikringsselskapet.

Vi forstår deg imidlertid slik at du ønsker behandling av klagen fordi du mener den manglende forsikringsdekningen skyldes forhold som du ikke kan klandres for, og som konsekvens av dette mener du gebyrkravet bør falle bort. Ved realitetsbehandling av klagen kan vi ikke ta stilling til om forsikringsselskapet korrekt har bragt forsikringen til opphør, men vi må legge til grunn opplysningene som er registrert i TFFAuto, altså at forsikringen ble bragt til opphør den 25.7.22.

Spørsmålet er om bruddet på forsikringsplikten skyldtes forhold utenfor din kontroll.

Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i avgjørelse FinkN 2019-373 uttalt at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin "kontrollsfære", og at det følgelig er et forhold den enkelte er ansvarlig for som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon.

Forsikringsselskapet har uttalt at X ble oppgitt som adresse ved tegning 24.6.19. Dette er også oppgitt som forretningsadresse hos Brønnøysundregisteret. Forsikringsselskapet har sendt dokumentene til samme adresse og forsikringen er alltid betalt i tide inntil i år. I tillegg sendte forsikringsselskapet ut varsel på SMS 29.6.22, 27.7.22 og 18.8.22. Vi legger derfor til grunn at du ut fra tilgjengelig informasjon hadde oppfordring til å bringe forsikringene i orden. Det må anses å ligge innenfor forsikringstakers kontroll å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for å betale riktig beløp til riktig tid. Det er også forsikringstakers ansvar å oppgi korrekt adresse til forsikringsselskapet. Vår vurdering er dermed at det ikke er sannsynliggjort at manglende betaling skyldtes forhold utenfor din kontroll, og det er da ikke grunnlag for dispensasjon.

I alle tilfeller fikk du en særlig oppfordring til å undersøke nærmere om bilen faktisk var forsikret da du mottok gebyr fra Trafikksforsikringsforeningen. Det fremgår av gebyrkravet hva du skal gjøre for å stoppe gebyret. Under pkt. 2 fremgår at dersom du mener kjøretøyet er forsikret, må du kontakte ditt forsikringsselskap. Gebyrkravet ble utstedt 3.8.22. Ny forsikring ble først tegnet den 18.8.22. Dersom du hadde forholdt deg annerledes, kunne du unngått gebyret eller redusert gebyrets størrelse. Det foreligger da ikke forhold utenfor din kontrollsfære, og det er derfor ikke grunnlag for å ettergi hele eller deler av gebyret.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor din kontroll. Gebyret kan derfor ikke ettergis, jf. bilansvarsloven § 17 a annet ledd og gebyrforskriften § 9.

Spørsmål angående innbetaling og faktura må rettes Trafikksforsikringsforeningen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Forsikringsforetaket la 2.8.22 inn i TFFAuto at klagers kjøretøy var uforsikret fra 25.7.22.

Trafikksforsikringsforeningen sendte samme dag (2.8.22) SMS om at kjøretøyet var uforsikret og sendte dagen etter krav om gebyr.

Trafikksforsikringsforeningen har etter nemndas syn overholdt sin varslingsplikt og på korrekt måte ilagt gebyr med virkning fra oppgitt dato.

Klager har bedt om at det gis dispensasjon for hele gebyrperioden fordi forsikringsforetaket sendte fakturaen til forretningsadressen i stedet for til oppgitt postadresse, en nærmere bestemt postboks, noe som medførte at firmaet ikke mottok fakturaen som inneholdt krav om betaling av forsikringspremien. Rettidig betaling lå følgelig utenfor klagers kontroll.

Sekretariatet har i sin avgjørelse grundig gjengitt de rettslige rammene for å innvilge dispensasjon og den praksis som nemnda har utviklet på bakgrunn av disse rammene. Nemnda slutter seg til sekretariatets redegjørelse for dette og nøyer seg med å vise til det som er inntatt ovenfor. Dispensasjonsmuligheten er svært begrenset, og det er klager som har bevisbyrden for at vilkårene er oppfylt.

Det rettslige utgangspunkt i forsikringsretten er at forsikringsforetaket har ansvar for at premiekrav blir sendt på en betryggende måte, det vil si til en adresse der det er god grunn til å tro at man når frem til mottakeren. Forsikringstakeren har ansvar for å melde fra dersom krav ønskes

sendt til en annen adresse enn den opprinnelig oppgitte. Foretaket har ikke ansvaret for at fakturaen kommer til mottakerens kunnskap.

Kjøretøyet har vært forsikret i samme foretak fra det ble førstegangsregistrert sommeren 2019, og forsikringsforetaket har opplyst at de da fikk oppgitt forretningsadressen, og at de senere har sendt krav i posten til denne adressen som også er registrert som forretningsadressen i Brønnøysundregistrene. Forsikringspremien har hele tiden blitt betalt i tide, bortsett fra i 2022, og nemnda forstår foretaket slik at det ikke har fått noen beskjed om å endre adressen, og at ingen av postsendingene kom i retur.

Det er fremlagt kopi av faktura, betalingspåminnelse og inkassovarsel, alle med adresse til forretningsadressen. Betalingspåminnelsen kan ikke ses omtalt av klager, men i e-post 16.8.22 til Trafikkforsikringsforeningen bekrefter klagers representant å ha mottatt inkassovarslet.

Forsikringsforetaket har også lagt frem kopi av tre SMS-varsler som klager ikke har benektet mottaket av. Både varslet 29.6.22 og varslet 22.7.22 ga informasjon om at forsikringspremien ikke var betalt, og i det siste ble det også varslet om kansellering av forsikringen. Klager responderte ikke på noen av varslene.

Klager har etter nemndas syn ikke sannsynliggjort at den manglende betalingen skyldes at han ikke mottok fakturaen. Tvert imot viser gjennomgangen at firmaet selv unnlot å underrette om at det ønsket post til sin postboks, og at klager ved minst to anledninger hadde mulighet til å få betalt fakturaen og unngå gebyr.

Sekretariatet har ikke vurdert det forhold at forsikringsforetaket meldte opphør den 2.8.22 med tilbakevirkende kraft fra 25.7.22. Nemnda har i sin praksis lagt til grunn at det bør gis dispensasjon for en del av gebyrperioden i slike tilfeller dersom det er sannsynlig at tidligere varsling ville ført til tidligere tegning av ny forsikring.

I dette tilfellet ble ny forsikring først tegnet 18.8.22, altså 16 dager etter mottatt varsel om at gebyr ble ilagt. Etter nemndas syn er det da ikke sannsynliggjort at sen varsling har hatt noen betydning for tegningen av ny forsikring i dette tilfellet.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter derfor å betale gebyret for hele gebyrperioden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Camilla Raastad (næringsrepresentant).